

Ársskýrsla

Lífeyrissjóðs sjómanna 2003

Efnisyfirlit:

Ávarp stjórnarformanns	3
Stjórn	4
Starfsfólk	5
Iðgjöld	6
Lífeyrir	7
Örorkulífeyrir	8
Lán til sjóðfélaga	9
Fjárfestingarstefna	10
Hluthafastefna	10
Fjárfestingar og verðbréfaeign	11
Ávöxtun	12
Fjárfestingar erlendis	13
Tryggingafræðileg úttekt	14
Stefnumótun stjórnar	15
Séreignardeild	16
Ársfundur	17
Ársreikningur :	
Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra	19
Áritun endurskoðenda	20
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	21
Efnahagsreikningur	22
Yfirlit um sjóðstreymi	23
Skýringar	24
Kennitölur	28
Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris	31
Efnahagsreikningur deilda	32
Yfirlit um sjóðstreymi deilda	33
Financial Statements:	
Endorsement by the Board of Director's and Managing Director	35
Auditor's Report	36
Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments	37
Balance Sheet	38
Statement of Cash Flows	39
Financial Indicators	40

Ávarp stjórnarformanns

Árið 2003 var gott ár hjá Lífeyrissjóði sjómanna, reyndar besta árið í 45 ára sögu sjóðsins sé litið til ávöxtunar. Ánægjulegur viðsnúningur varð á verðbréfamörkuðum eftir þrjú slök ár og var raunávöxtun sjóðsins yfir 15% á síðasta ári og reyndist ávöxtun sjóðsins sú besta hjá lífeyrissjóðunum. Meðaltal ávöxtunar hjá Lífeyrissjóði sjómanna sl. 5 ár er 4,9% og er það einnig með því besta sem lífeyrissjóðir hafa náð. Rekstrarkostnaður sjóðsins sem hlutfall af eignum er með því lægsta sem þekkt hjá lífeyrissjóðunum og hefur verið það mörg undanfarin ár.

Vegna góðrar ávöxtunar og breytinga á lögum og samþykktum sjóðsins sem tóku gildi í ársbyrjun 2003 hefur tryggingafræðileg staða Lífeyrissjóðs sjómanna batnað verulega og um síðustu áramót vantaði 2,2% upp á að sjóðurinn ætti fyrir heildarskuldbindingum. Það er besta tryggingafræðilega staða sem sjóðurinn hefur verið í og batnaði staðan um tæp 5% frá fyrra ári. Sé litið til áfallinnar stöðu á sjóðurinn rúma 5 milljarða umfram skuldbindingar eða 9,2%.

Haustið 2003 fór stjórn sjóðsins í stefnumótunarvinnu og lauk þeirri vinnu í mars sl. með því að samþykkt var ný stefnumótun fyrir sjóðinn. Í framhaldi af þeirri vinnu er þegar farið að hrinda í framkvæmd ýmsum málum svo sem athugun á hagkvæmni sameiningar eða samstarfs við aðra lífeyrissjóði, skoðun á mismunandi réttindakerfum, fyrirkomulagi innra eftirlits og mótun hluthafastefnu.

Einnig er verið að skoða sérstaklega skuldbindingar vegna örorkulífeyris, en miklar örorkulífeyrisgreiðslur eru eitt mesta vandamál Lífeyrissjóðs sjómanna. Í mars á síðasta ári sendi stjórn sjóðsins Landssamtökum lífeyrissjóða erindi varðandi þann mikla vanda sem örorkulífeyrisgreiðslur lífeyrissjóðanna eru orðnar og óskaði eftir því að samtökin beittu sér m.a. fyrir því að skoðaður yrði sérstaklega sá mikli munur sem er á örorkubyrði einstakra lífeyrissjóða. Samtökin skipuðu nefnd til þess að skoða örorkulífeyri lífeyrissjóðanna og hvernig mætti reyna að leysa þann vanda. Nefndin skilaði skýrslu í upphafi þessa árs þar sem dregin var upp sú mynd sem við blasir í örorkulífeyrismálum og vonir eru bundnar við að tillögur nefndarinnar skili einhverjum árangri í baráttunni við of mikla örorkulífeyrisbyrði margra lífeyrissjóða.

Fyrir hönd stjórnar sjóðsins flyt ég starfsmönnum hans, sjóðfélögum og atvinnurekendum þakkir fyrir ánægjulegt samstarf og samskipti á liðnu starfsári.

Höskuldur H. Ólafsson stjórnarformaður.

Stjórn

Stjórn Lífeyrissjóðs sjómanna skipa átta menn, sem tilnefndir eru af Alþýðusambandi Íslands, Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands, Sjómannasambandi Íslands og Vélstjórafélagi Íslands, sem hvert um sig tilnefnir einn stjórnarmann, og Landssambandi íslenskra útvegsmanna og Samtökum atvinnulífsins, sem hvort um sig tilnefnir tvo stjórnarmenn. Sömu aðilar skipa varamenn í stjórnina.

Fulltrúar atvinnurekenda og launþega fara með formennsku til skiptis eitt ár í senn. Kjörtímabil stjórnar er 3 ár og hófst kjörtímabil núverandi stjórnar 15. maí 2002. Stjórn sjóðsins 2002-2005 skipa eftirtaldir:

Árni Bjarnason, fulltrúi Farmanna- og fiskimannasambands Íslands
Ásgeir Valdimarsson, fulltrúi Samtaka atvinnulífsins
Friðrik J. Arngrímsson, fulltrúi Landssambands íslenskra útvegsmanna
Gunnar I. Hafsteinsson, fulltrúi Landssambands íslenskra útvegsmanna
Helgi Laxdal, fulltrúi Vélstjórafélags Íslands
Höskuldur H. Ólafsson, fulltrúi Samtaka atvinnulífsins
Jónas Garðarsson, fulltrúi Sjómannasambands Íslands
Konráð Alfreðsson, fulltrúi Alþýðusambands Íslands

Stjórn Lífeyrissjóðs sjómanna. Fremri röð f.v.: Gunnar I. Hafsteinsson, Jónas Garðarsson, Höskuldur H. Ólafsson og Konráð Alfreðsson. Aftari röð f.v.: Ásgeir Valdimarsson, Friðrik J. Arngrímsson, Helgi Laxdal og Árni Bjarnason.

Starfsfólk

Starfsfólk Lífeyrissjóðs sjómanna í apríl 2004, f.v.: Brynja Rut Brynjarsdóttir, Valgerður Hanna Hreinsdóttir, Sigrún Erlendsdóttir, Aðalheiður Björnsdóttir, Krístrún Á. Sigurðardóttir, Örn Guðnason, Nanna Þórarinsdóttir, Tryggvi Tryggvason, Árni Guðmundsson og Valdimar Óskarsson

Starfsmenn sjóðsins:

Aðalheiður Björnsdóttir
 Árni Guðmundsson
 Brynja Rut Brynjarsdóttir
 Krístrún Á. Sigurðardóttir
 Nanna Þórarinsdóttir
 Sigrún Erlendsdóttir
 Tryggvi Tryggvason
 Valgerður Hanna Hreinsdóttir
 Valdimar Óskarsson
 Örn Guðnason

Starfssvið:

smábátar, afgreiðsla
 framkvæmdastjóri
 bókhald
 gjaldkeri
 skráning
 lífeyrismál
 forstöðumaður eignastýringar
 lífeyrismál
 innheimta iðgjalda
 lánamál sjóðfélaga

Hóf störf:

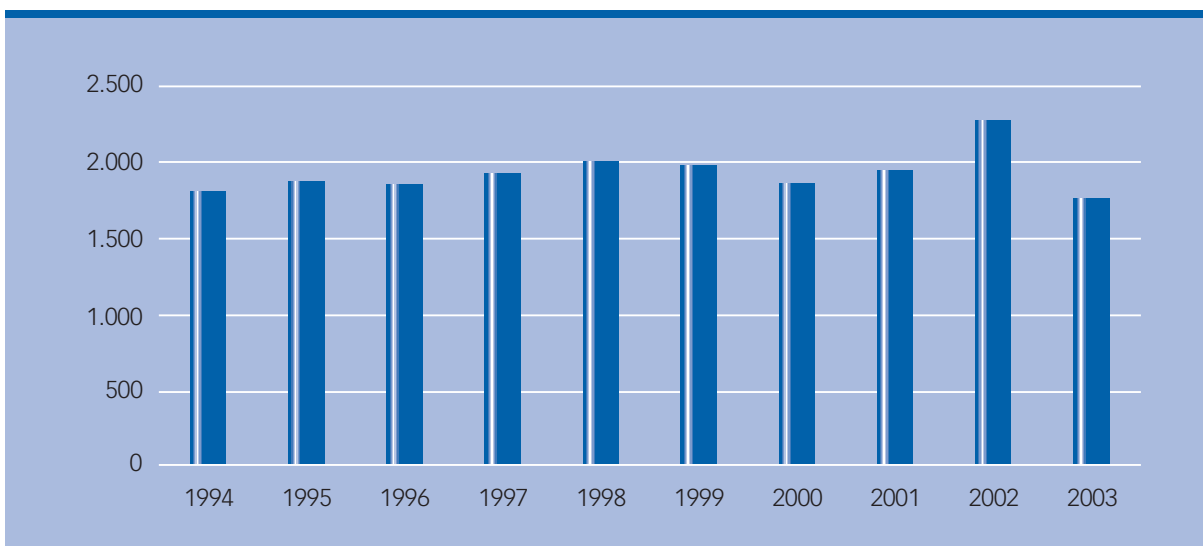
1986
 1982
 1999
 1987
 1998
 1991
 1993
 1993
 1989
 2002

Iðgjöld

Iðgjöld til sjóðsins nema 10% af heildarlaunum og greiðir launþegi 4% og atvinnurekandi 6%. Iðgjaldagreiðslur falla niður við 70 ára aldur. Togarasjómenn og farmenn hafa frá upphafi greitt iðgjöld til sjóðsins af heildarlaunum, en bátasjómenn greiddu frá 1970 til 1985 aðeins ákveðið hlutfall af kauptryggingu. Frá árinu 1987 hafa allir sjómenn greitt iðgjöld af heildarlaunum.

Alls greiddu 5.195 sjóðfélagar hjá 627 launagreiðendum iðgjöld til sjóðsins á árinu 2003. Iðgjöld ársins námu samtals kr. 1.857 milljónum og lækkuðu um 17% frá árinu 2002.

Iðgjöld áráanna 1994 - 2003 á verðlagi ársins 2003 (í milljónum króna)

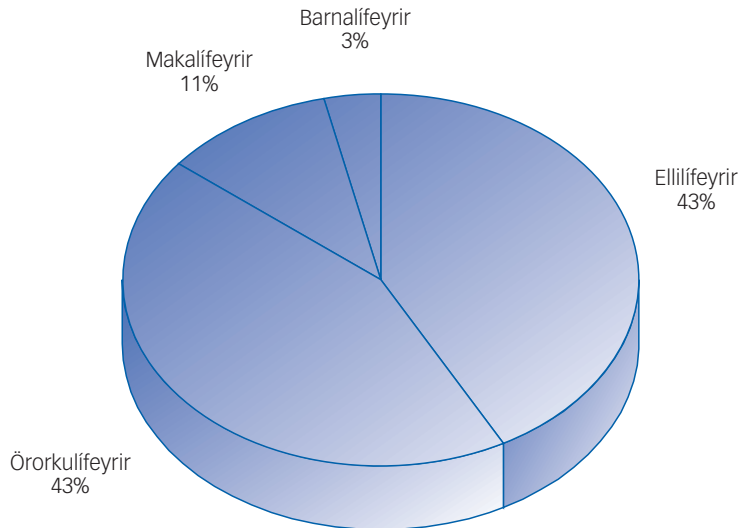
Á karfaveiðum.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur ársins 2003 námu samtals kr. 1.286 milljónum og hækkuðu um 10,8% frá árinu 2002. Lífeyrir sem hlutfall af hreinni eign var 2,29% á árinu 2003, en var 2,46% á árinu 2002.

Hrein eign til greiðslu lífeyris var í árslok 2003 kr. 56.247 milljónir og hafði hækkað um 19,5% frá fyrra ári.

Skipting lífeyris 2003

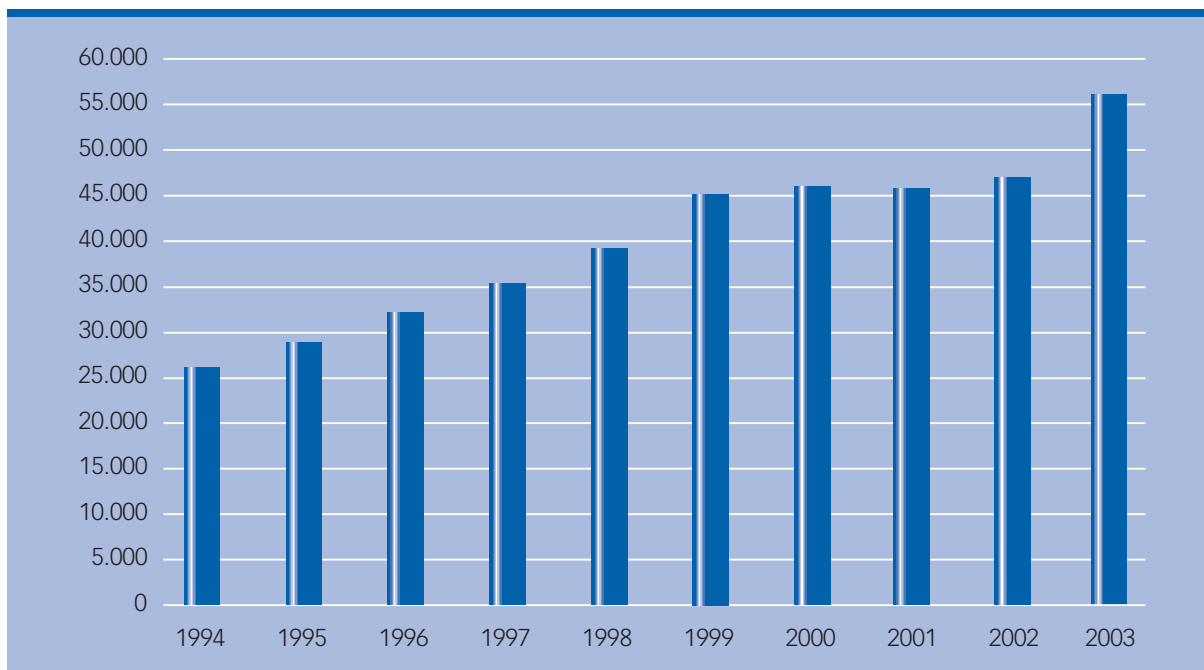
Heildarlífeyrisgreiðslur 2003 og 2002:

	2003	2002	Breyting milli ára
Ellilífeyrir	551.235.042	486.071.000	+ 13,4%
Örorkulífeyrir	551.408.807	503.265.739	+ 9,6%
Makalífeyrir	136.713.069	124.437.732	+ 9,9%
Barnalífeyrir	42.265.571	40.614.828	+ 4,1%
Samtals:	1.281.622.489	1.154.389.299	+11,4%

Fjöldi lífeyrisþega:

	Des. 2003	Des. 2002	Des. 2001	Des. 2000
Ellilífeyrir	1445	1341	1236	1158
Örorkulífeyrir	867	817	755	697
Makalífeyrir	532	508	486	465
Barnalífeyrir	465	453	435	424
Lífeyrisþegar samtals:	3.309	3.119	2.912	2.744

Hrein eign til greiðslu lífeyris 1994-2003 á verðlagi ársins 2003 (í milljónum króna)

Örorkulífeyrir

Viðvarandi hátt hlutfall örorkulífeyris af heildarlífeyrisgreiðslum Lífeyrissjóðs sjómanna veldur stjórnendum sjóðsins áhyggjum. Þessi vandi er reyndar ekki eingöngu bundinn við Lífeyrissjóð sjómanna, en ljóst er að hlutfall örorkulífeyris, bæði af heildarlífeyrisgreiðslum og af iðgjöldum er mjög mismunandi á milli lífeyrissjóða. Í mars 2003 sendi stjórn Lífeyrissjóðs sjómanna Landssamtökum lífeyrissjóða erindi, þar sem vakin var athygli á þessum vanda og óskað eftir því að samtökin beittu sér fyrir því að reynt yrði að finna lausn á honum. Landssamtökin brugðust vel við erindi sjóðsins og skipuðu nefnd til þess að fjalla um örorkulífeyrismálin. Í janúar 2004 skilaði nefndin skýrslu, þar sem fram kemur að engin einföld lausn sé til, en bent er á nokkur atriði sem dregið gætu úr hinum miklu örorkulífeyrisgreiðslum lífeyrissjóðanna. Í niðurstöðum nefndarinnar kemur eftirfarandi fram:

- Nefndin telur mikilvægt að endurskipuleggja og styrkja starfsendurhæfingu.
- Stjórnvöld, sveitarfélög og frjáls félagasamtök þurfa að auka og efla forvarnir.
- Auka þarf samstarf lífeyrissjóða og sjúkrasjóða stéttarfélaganna til þess að gripið sé fljótt inn í endurhæfingarferil sjóðfélaga.
- Vinna þarf að skilvirkari og vandaðri vinnubrögðum við undirbúning örorkulífeyrisúrskurða.
- Athuga þarf hvort breyta þurfi lífeyrissjóðalögum þannig að heimilt sé að hafna greiðslu örorkulífeyris, ef orkutap hefur varað skemur en eitt ár. Samhliða þurfa stjórnvöld að hækka sjúkradagpeninga almannatrygginga.
- Draga þarf úr langtímaatvinnuleysi, m.a. með því að styrkja starfsendurmenntun og atvinnumiðlanir.
- Heimilt verði að draga skaðabætur fyrir örorku af völdum slysa frá örorkulífeyri lífeyrissjóðanna. Til þess þarf að breyta skaðabótalögum.
- Huga þarf að breytingum á samþykktum og lögum lífeyrissjóða varðandi framreikningsreglur með það í huga að þrengja reglurnar.
- Skoða þarf hvort um vanmat sé að ræða varðandi tryggingafræðilega athugun á örorkulífeyrisbyrði lífeyrissjóðanna. Nauðsynlegt er að tryggingafræðingar vinni upp íslenskan staðal með örorku- og endurhæfingarlíkum.

Nefndin leggur til við stjórn Landssamtaka lífeyrissjóða að hafin verði samvinna við hagsmunaaðila og stjórnvöld til þess að hrinda þessum tillögum í framkvæmd.

Lán til sjóðfélaga

Lán til sjóðfélaga námu samtals 619 milljónum króna á árinu 2003 og í árslok námu útistandandi lán til sjóðfélaga 3.329 milljónum króna eða um 5,9% af heildareignum sjóðsins.

Réttur til láns miðast við fjölda daga sem sjóðfélagi hefur greitt til sjóðsins og samstarfssjóða. Til þess að eiga rétt á láni þarf sjóðfélagi að hafa greitt samtals í 800 daga. Hámarkslán er kr. 5.000.000 og lántími er allt að 30 árum. Vextir af sjóðfélagalánum breytast á þriggja mánaða fresti og eru 0,5% hærri en ávöxtunarkrafa húsbrefa (vextirnir eru 5,15% frá 1. apríl 2004). Lántökugjald er 1% af lánsfjárhæð. Lán eru bundin vísitölu neysluverðs og aðeins er lánað gegn veði í fasteign. Veðsetning má ekki vera umfram 60% af fasteignamati eða 55% af markaðsvirði.

Lán til sjóðfélaga 1997 - 2003:

Ár	Útb. lán kr.
1997	165 milljónir
1998	152 milljónir
1999	412 milljónir
2000	850 milljónir
2001	678 milljónir
2002	523 milljónir
2003	619 milljónir

Í dagsins önn.

Fjárfestingarstefna

Það er skylda stjórnar sjóðsins samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða að móta fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé hans með hliðsjón af þeim kjörum sem boðin eru á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Lífeyrissjóðurinn hefur á undanförunum árum mótað fjárfestingarstefnu sem byggir á heimildum laganna til fjárfestinga. Við móttun fjárfestingarstefnunnar er tekið tillit til skuldbindinga sjóðsins og þátta eins og aldursdreifingar sjóðfélaga, framtíðargreiðsluflæðis, tryggingafræðilegrar stöðu, núverandi eignasamsetningar, lífeyrisbyrðar og hvernig horfur eru á verðbréfamarkaði.

Skoðun ofangreindra þátta sýnir að stjórnendur sjóðsins hafa töluvert svigrúm við val á eignaflokkum og tímalengd fjárfestinga. Sjóðurinn er langtímafjárfestir og innstreymi í sjóðinn er mun meira en útstreymi. Það stafar af því að meðalaldur sjóðfélaga er lágur og lífeyrisbyrðin er ekki íþyngjandi. Lífeyrisbyrði mun hins vegar aukast með árunum og gert er ráð fyrir að lífeyrir verði orðinn jafnhár iðgjöldum árið 2010. Þá fyrst fer að ganga á vexti og og síðar höfuðstól sjóðsins.

Fjárfestingarstefna sjóðsins miðar að því að eignasamsetning sjóðsins verði með neðangreindum hætti í árslok 2004 (heimild til þess að auka eða minnka vægi hvers verðbréfaflokks er 25%).

Verðbréf samtals	100%
Skuldabréf samtals	65%
Ríkisskuldabréf	38%
Skuldabréf banka og sparisjóða	10%
Veðskuldabréf	8%
Skuldabréf fyrirtækja	5%
Fjárfestingalánasjóðir	2%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	1%
Erlend skuldabréf	1%
Hlutabréf samtals	35%
Innlend hlutabréf	15%
Erlend hlutabréf	20%

Hluthafastefna

Lífeyrissjóður sjómanna er langtímafjárfestir sem hefur það markmið að ná góðri arðsemi af hlutabréfaeign sinni. Einnig vill sjóðurinn stuðla að vexti og viðgangi fyrirtækja sem hann fjárfestir í og stuðla að uppbyggingu og viðhaldi heilbrigðs fjármálamarkaðar á Íslandi.

Sjóðurinn gegnir eigendaskyldum sínum með virkum hætti og kemur ábendingum um rekstur og stefnu félaga sem sjóðurinn er hluthafi í á framfæri á hluthafafundum og/eða með beinum samskiptum við stjórnendur viðkomandi fyrirtækja.

Lífeyrissjóðurinn tekur afstöðu til mála á hluthafafundum með atkvæðum sínum og á hlutabréfamarkaði með aðgerðum sínum eða aðgerðarleysi.

Sjóðurinn tekur þátt í vali á fulltrúum í stjórnir félaga þegar aðstæður gefa tilefni til slíks. Starfsmenn og stjórnarmenn Lífeyrissjóðs sjómanna skulu almennt ekki sitja í stjórnnum hlutafélaga á vegum sjóðsins.

Samkvæmt starfsreglum stjórnar sjóðsins fara formaður, varaformaður og framkvæmdastjóri með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í félögum sem sjóðurinn á eignarhlut í, nema stjórnin ákveði annað.

Fjárfestingar ársins

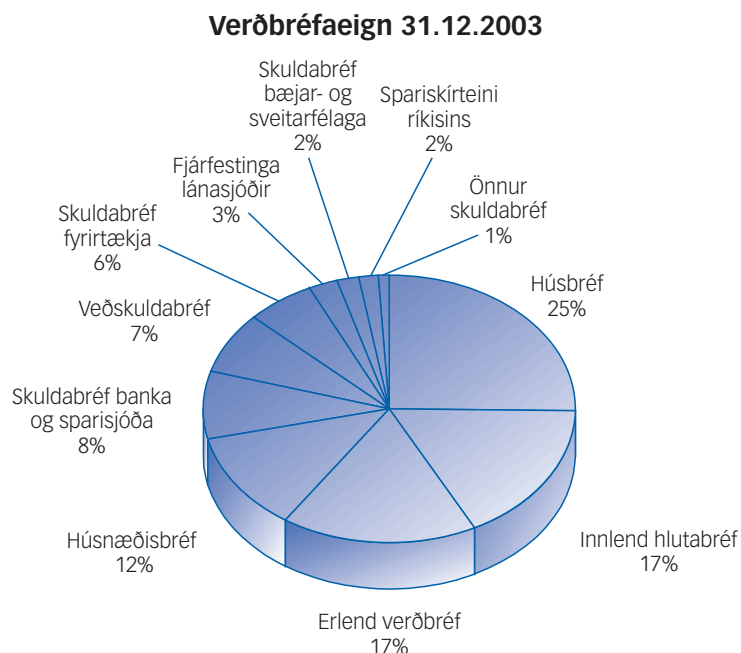
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum nam alls kr. 14.408 milljónum á árinu. Fjárfestingar sjóðsins námu kr. 14.314 milljónum og skiptust verðbréfiðskipti á eftirfarandi eignaflokka:

	Kaup	Sala
Innlend hlutabréf	5.750.116	6.527.686
Erlend hlutdeildarskírteini	3.016.306	520.082
Skuldabréf með ríkisábyrgð	2.111.804	488.434
Veðskuldabréf	619.632	37.753
Skuldabréf banka og sparisjóða	253.409	
Önnur markaðsskuldabréf	1.560.908	
Bundin innlán	1.001.905	
Samtals	14.314.080	7.573.955

Verðbréfaeign

Hinn 31.12.2003 voru skuldabréf 66% af verðbréfaeign sjóðsins, innlend hlutabréf 17% og erlend hlutabréf 17%. Nánari sundurliðun á verðbréfaeign sjóðsins má sjá í neðangreindri töflu:

	Hlutföll
Húsbréf	13.677.925
Innlend hlutabréf	9.344.419
Erlend verðbréf	9.244.829
Húsnæðisbréf	6.493.229
Skuldabréf banka og sparisjóða	4.426.278
Veðskuldabréf	4.042.288
Skuldabréf fyrirtækja	3.235.908
Fjárfestingalánasjóðir	1.362.959
Spariskírteini ríkisins	1.028.925
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	926.086
Önnur skuldabréf	508.692
Samtals	54.291.539

Ávöxtun

Nafnávöxtun sjóðsins á síðasta ári var 18,0% og raunávöxtun 15,3%. Meðaltal raunávöxtunar sjóðsins síðastliðin 5 ár er 4,92%. Ávöxtun innlendra skuldabréfa var ágæt á árinu og hlutabréfa mjög góð. Innlend skuldabréf gáfu 5,6% raunávöxtun og innlend hlutabréf 60,0% raunávöxtun. Erlend hlutabréf í eigu sjóðsins gáfu 15% raunávöxtun og erlend hlutdeildarskírteini 13,8%.

Yfirlit yfir raunávöxtun einstakra eignaflokka undanfarin ár.

	2003	2002	2001	2000	1999
Skuldabréf með ríkisábyrgð	5,6%	5,8%	5,6%	6,0%	6,8%
Skuldabréf með bankaábyrgð	6,0%	5,3%	5,0%	5,0%	6,7%
Skuldabréf sveitarfélaga	5,8%	5,9%	5,7%	5,8%	6,5%
Önnur markaðsskuldabréf	7,8%	6,5%	6,2%	6,3%	7,7%
Veðskuldabréf	6,4%	6,9%	7,1%	6,3%	6,0%
Innlend hlutabréf	60,0%	25,0%	-15,8%	-14,1%	39,2%
Erlend hlutabréf	15,0%	-46,0%	-20,8%	-17,8%	42,4%
Erlendir hlutabréfasjóðir	13,8%	-38,6%	-13,3%	-7,1%	27,1%
Raunávöxtun ársins	15,3%	0,63%	-1,6%	-0,3%	12,5%

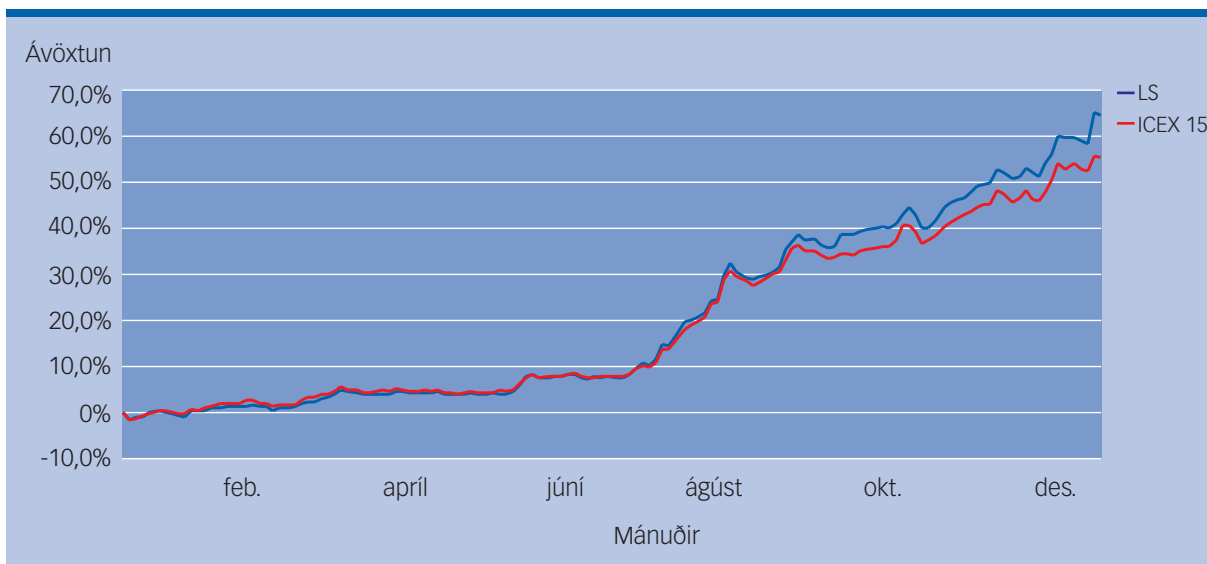
Innlend hlutabréf

Innlend hlutabréf hækkuðu verulega í verði á árinu. Hlutabréf í eigu sjóðsins hækkuðu um 64% en til samanburðar hækkaði Úrvalsísitla Kauphallar Íslands um 56%. Innlend hlutabréfaeign sjóðsins nam í árslok 2003 9,3 milljörðum króna eða 16,6% af heildareignum sjóðsins. Skráð hlutabréf voru 9,3 milljarðar eða 99,7% af hlutabréfaeign sjóðsins og óskráð bréf voru 31 milljón króna eða 0,3%. Sjóðurinn átti í árslok 2003 hlut í 16 innlendum félögum.

Tíu stærstu félögin í hlutabréfasafni sjóðsins:

	Bókfært verð í millj. króna:	Eignarhluti í fyrirtæki:
KB banki	1.647	1,7%
Fjárfestingafélagið Straumur	1.482	7,6%
Pharmaco	1.342	1,1%
Íslandsbanki	1.269	2,0%
Landsbanki Íslands	926	2,1%
Bakkavör	918	3,3%
Össur	415	2,9%
Opin kerfi	358	7,9%
Samherji	337	2,3%
Grandi	238	2,4%

Ávöxtun innlendra hlutabréfa 2003

Ávöxtun innlendra hlutabréfa 1998-2003:

	Nafnávöxtun hlutabréfa LS	Hækkun úrvalsvísitölu	Umframávöxtun	Uppsöfnuð um framávöxtun
1998	9,8%	9,8%	0,0%	0,0%
1999	47,0%	46,4%	0,6%	0,6%
2000	-10,9%	-18,7%	7,8%	8,4%
2001	-8,7%	-11,2%	2,5%	10,9%
2002	27,5%	16,5%	11,0%	21,9%
2003	61,8%	56,0%	5,8%	27,7%

Fjárfestingar erlendis

Lífeyrissjóður sjómanna hefur átt samstarf við nokkur innlend og erlend verðbréfafyrirtæki um ávöxtun fjármuna sjóðsins á erlendum mörkuðum. Lífeyrissjóðurinn kaupir ekki beint einstök hlutabréf heldur velur fjárvörsluaðila sem annast eignastýringuna fyrir sjóðinn. Erlendar fjárfestingar sjóðsins hafa nánast eingöngu verið í hlutabréfum fyrir-tækja.

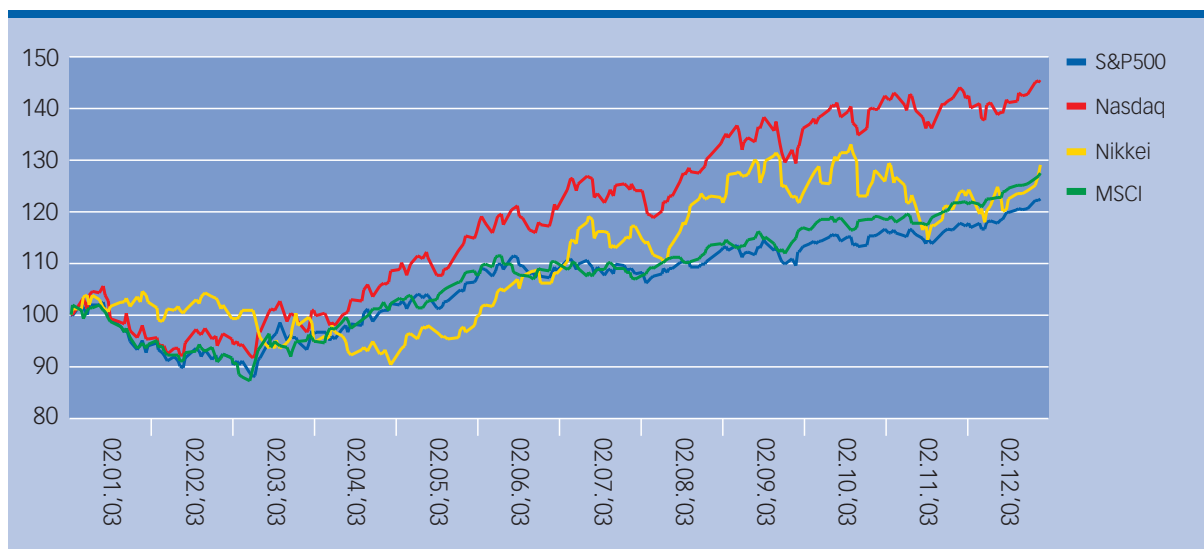
Erlend verðbréfaeign sjóðsins skiptist á milli eftirfarandi fjárvörsluaðila og verðbréfasjóða 31.12.2003 (allar fjárhæðir í milljónum króna):

	Kr.
Vanguard (hlutabréfasjóður)	2.586.045
Morgan Stanley (hlutabréf, sérgreint safn)	2.283.436
Alliance Capital Management (hlutabréfasjóður)	2.181.786
Allianz Dresdner Bank (hlutabréfasjóður)	825.518
Capital International (hlutabréfasjóður)	777.017
Morgan Stanley Value Fund (hlutabréfasjóður)	302.576
Morgan Stanley Hedge Fund (vogunarsjóður)	155.881
GIR Capital Investments (vogunarsjóður)	81.590
Alpha Venture Capital Fund (áhættufjárfestingasjóður)	17.608
Samtals	9.211.457

Erlend hlutabréf

Erlendir hlutabréfamarkaðir hækkuðu á árinu 2003 eftir neikvæða ávöxtun þrjú undanfarandi ár. Heimsvísitala hlutabréfa (MSCI), sem er helsti mælikvarði á breytingar á virði hlutabréfa í heiminum, hækkaði um 30% í dollurum á síðasta ári og 17% í íslenskum krónum. Á meðfylgjandi mynd má sjá þróun nokkurra helstu hlutabréfavisitalna í heiminum á síðasta ári.

Erlendar hlutabréfavisitölur 2003

Gjaldmiðlaskiptasamningar

Sjóðurinn hefur gert framvirka gjaldmiðlaskiptasamninga í þeim tilgangi að draga úr gjaldeyrisáhættu sjóðsins. Sjóðurinn á töluverðar eignir í erlendum gjaldmiðlum. Þegar krónan styrkist lækka þessar eignir í íslenskum krónum og öfugt þegar krónan veikist. Á síðasta ári styrktist íslenska krónan um 1,3%, Bandaríkjadollar lækkaði um 11,1% gagnvart krónunni og evra um 5,6%. Þetta hafði þau áhrif að erlendar eignir sjóðsins lækkuðu í íslenskum krónum. Til þess að mæta þessu gengistapi gerði sjóðurinn framvirka gjaldmiðlaskiptasamninga þar sem erlendum myntum var skipt yfir í íslenskar krónur. Dró þetta verulega úr gengistapi sem sjóðurinn hefði annars orðið fyrir.

Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðilegar úttektir á stöðu sjóðsins eru gerðar árlega. Fyrirtækið Talnakönnun hf. hefur séð um þær úttektir undanfarin ár. Úttektirnar felast í að reikna annars vegar áfallna skuldbindingu miðað við áunninn rétt sjóðfélaga og hins vegar heildarskuldbindingu miðað við að sjóðfélagar haldi áfram að greiða í sjóðinn þar til þeir fara á lífeyri. Taflan hér að neðan sýnir niðurstöðu úttektar Talnakönnunar á stöðu sjóðsins í árslok 2003 og til samanburðar er sýnd staða sjóðsins í árslok 2002. Fjárhæðir eru í milljónum króna.

	2003		2002	
Áfallin staða				
Eign með endurmati	60.915		52.028	
Áfallin skuldbinding	55.765		50.873	
Staða	5.150	9,2%	1.155	2,3%
Heildarstaða				
Eign með endurmati	86.725		83.763	
Heildarskuldbinding	88.686		90.024	
Staða	-1.961	-2,2%	-6.261	-7,0%

Úttektin sýnir að áfallin staða er jákvæð um 5,2 milljarða eða 9,2% þegar miðað er við höfuðstól með endurmati, en heildarstaða sjóðsins er neikvæð um 2,0 milljarða, eða 2,2%. Hefur hún batnað milli ára, en í árslok 2002 var staðan neikvæð um 6,2 milljarða eða um 7,0%. Samkvæmt lögum má heildarstaða sjóðsins aldrei vera verri eða betri en 10% af heildarskuldbindingu og jafnframt má staðan ekki vera verri eða betri en 5% samfelt í fimm ár. Staða sjóðsins er því innan þess ramma sem löggin setja.

Stefnumótun stjórnar Lífeyrissjóðs sjómanna 2004 - 2005

Haustið 2003 fóru stjórnendur Lífeyrissjóðs sjómanna í stefnumótunarvinnu sem lauk með því að samþykkt var eftirfarandi stefnumótun fyrir sjóðinn:

Framtíðarsýn

Skylduaðild að lífeyrissjóðum verður áfram einn af hornsteinum lífeyriskerfisins, en skylduaðild að ákveðnum lífeyrissjóði mun líklega verða afnumin.

Vegna aukinna krafna um hagræðingu og stærðarhagkvæmni mun lífeyrissjóðunum fækka verulega í framtíðinni.

Aldurstengdu réttindakerfi verður væntanlega komið á hjá flestum lífeyrissjóðum.

Lífeyrissjóður sjómanna mun starfa á grundvelli laga um lífeyrissjóði og samþykktum um sjóðinn, en ekki samkvæmt sérstökum lögum.

Lífeyrissjóður sjómanna er öflugur lífeyrissjóður sem veitir sjóðfélögum og aðstandendum þeirra framúrskarandi þjónustu á sviði lífeyrissparnaðar og er í fremstu röð lífeyrissjóða í ávöxtun eigna. Til þess hefur sjóðurinn á að skipa hæfu starfsfólki með sérþekkingu á lífeyrismálum og fjármálamörkuðum.

Hlutverk

Hlutverk Lífeyrissjóðs sjómanna er að tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum hámarkslífeyri samkvæmt reglum sjóðsins og að veita sjóðfélögum og aðstandendum þeirra þjónustu á sviði lífeyrissparnaðar.

Markmiðsáætlun

Lífeyrissjóður sjómanna mun leita leiða til þess að styrkja stöðu sína í framtíðinni með því að öryggi í rekstri verði sem mest og að hagkvæmni stærðar verði nýtt í viðleitni til að tryggja fagmennsku og lágmörkun kostnaðar

- kanna formlegt samstarf við aðra lífeyrissjóði eða fjármálastofnanir
- eiga frumkvæði að könnun á hagkvæmni sameiningar við aðra lífeyrissjóði
- styrkja eignastýringu með fjölgun starfsmanna
- skilja á milli ytri og innri endurskoðunar.

Taka þarf ákvörðun um réttindakerfi sjóðsins í framtíðinni; aldurstengt/jöfn réttindaávinnsla

- meta þarf kosti og galla mismunandi kerfa.

Endurskoða þarf rekstur séreignardeildar sjóðsins

- meta kosti þess að LS sjái um reksturinn
- meta kosti þess að samið verði við banka um reksturinn eða hluta hans.

Lífeyrissjóður sjómanna mun sem hluthafi í fyrirtækjum sinna eigendaskyldum sínum með beinum og óbeinum hætti. Sjóðurinn vill einnig stuðla að viðgangi og vexti heilbrigðs verðbréfa- og fjármálamarkaðar á Íslandi

- semja hluthafastefnu er taki á viðmóti og athöfnum sjóðsins gagnvart einstaka fjárfestingum
- skoða útvíkkun fjárfestingarvalkosta í samvinnu við Landssamtök lífeyrissjóða, t.d. fjárfestingar í fasteignum.

Lífeyrissjóður sjómanna skal beita sér fyrir afnámi laga um sjóðinn í samvinnu við fjármálaráðuneytið.

Vinna að lækkun kostnaðar og skuldbindinga vegna örorkulífeyris

- stuðla með markvissum hætti að aukinni starfsendurhæfingu
- stuðla að og taka beinan þátt í fyrirbyggjandi aðgerðum/forvörnum
- beita sér fyrir skilvirkari og vandaðri vinnubrögðum við örorkumat, úrskurði og eftirlit
- endurskoða lög og reglur um örorkulífeyri í samstarfi við Landssamtök lífeyrissjóða og stjórnvöld.

Unnið verði að því að bæta ímynd sjóðsins

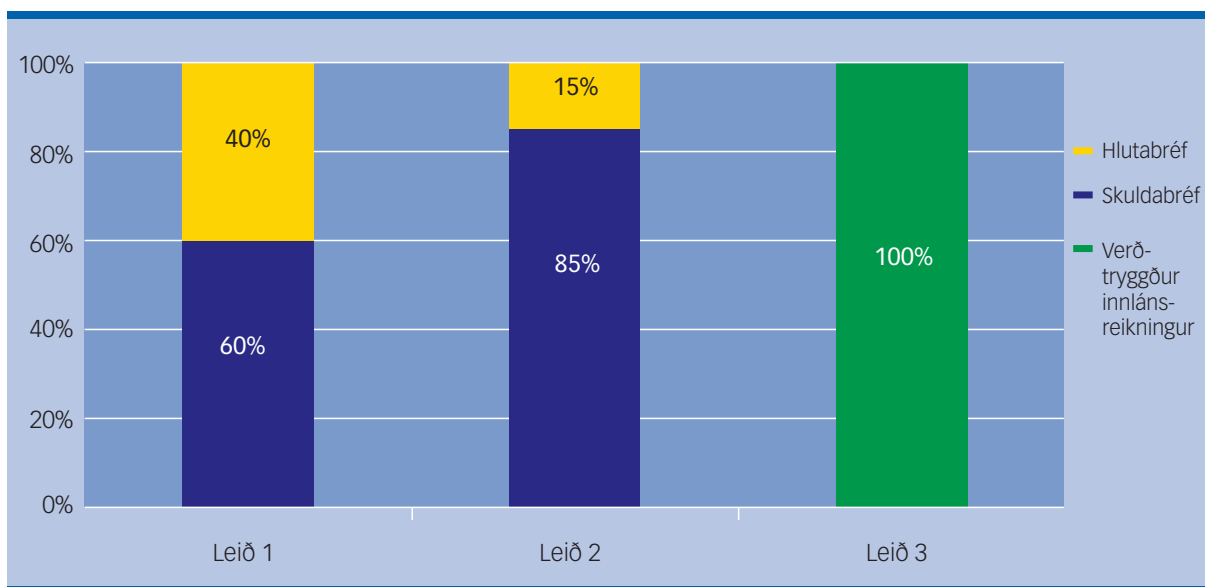
- auka fræðslu til sjóðfélaga og launagreiðenda og bæta tengsl sjóðsins við þá - fræðsluáætlun.
- beita áhrifum innan Landssamtaka lífeyrissjóða til þess að stuðla að almennri fræðslu um lífeyrismál og að koma námsefni inn í grunnskóla - fræðsluáætlun.

Séreignardeild

Séreignardeild Lífeyrissjóðs sjómanna er rekin í samstarfi við KB banka. Áhersla er lögð á að veita sjóðfélögum og réttihöfum fyrsta flokks þjónustu á sviði lífeyrissparnaðar.

Fjárfestingarstefna séreignardeildarinnar fer eftir ákvörðun stjórnar sjóðsins. Fjárfestingarleiðir deildarinnar eru þrjár, auk Ævilínu. Réttihafar sem velja Ævilínu færast sjálfkrafa milli leiða eftir aldri en velji réttihafi eina af leiðunum þremur helst sú fjárfestingarstefna óbreytt óháð aldri, nema réttihafi kjósi breytingu síðar. Enginn kostnaður er tekinn við flutning milli leiða innan séreignardeildarinnar eða við flutning úr sjóðnum.

Fjárfestingarleiðir í séreignardeild Lífeyrissjóðs sjómanna

Í séreignardeild Lífeyrissjóðs sjómanna býðst nú verðtryggt innlánsreikningur sem bar á síðasta ári 6,4% raunávöxtun auk verðtryggingar (leið 3 í séreignardeildinni). Líkt og aðrir lífeyrisreikningar banka og sparissjóða ber innlánsreikningurinn breytilega vexti. Mælt er með því að þeir sem eru að nálgast töku lífeyris og þeir sem vilja forðast miklar sveiflur á verðbréfamörkuðum velji verðtryggt innlán. Á árinu 2003 var raunávöxtun séreignardeildarinnar þessi:

- Leið 1 : 12,9%
- Leið 2 : 10,2%
- Leið 3 : 6,4%

1. janúar 2004 féll niður mótframlag ríkisins í viðbótarlífeyrissparnað, en framlagið nam 10% af framlagi launamanns. Þrátt fyrir þetta er viðbótarlífeyrissparnaður eitt hagstæðasta sparnaðarform sem völ er á vegna mótframlags launagreiðanda og vegna hagstæðrar skattalegrar meðferðar. Lífeyrissjóður sjómanna hvetur sjóðfélaga sína til þess að nýta sér kosti séreignarsparnaðar. Þeir sem ekki gera það eru að afsala sér mótframlagi frá launagreiðanda og verða einnig af sparnaði sem þeir eða erfingjar þeirra annars munu njóta.

Ársfundur

Ársfundur Lífeyrissjóðs sjómanna 2003 var haldinn á Grand Hótel 14. maí. Fundinn sátu með atkvæðisrétti fulltrúar tilnefndir af samtökum launþega og atvinnurekenda, en einnig hópur sjóðfélaga. Á fundinum flutti varaformaður sjóðstjórnar skýrslu stjórnar, framkvæmdastjóri sjóðsins gerði grein fyrir ársreikningi, tryggingafræðingur fór yfir tryggingafræðilega stöðu sjóðsins og sjóðstjóri útskýrði fjárfestingarstefnu. Þá voru að lokinni kynningu framkvæmdastjóra samþykktar breytingar á samþykktum sjóðsins, en breytt var ákvæðum um elli- og makalífeyri til samræmis við breytingar sem gerðar voru á lögum um sjóðinn í desember 2002. Í lok fundarins kynnti Leó Hauksson frá Kaupþingi kosti séreignarsparnaðar og séreignardeild Lífeyrissjóðs sjómanna, en deildin hefur verið rekin í samvinnu við Kaupþing - nú KB banka.

Líf á miðunum.

Vöruflutningar á Sundunum við Reykjavík.

Á dekkinu.

Við bryggju.

Ársreikningur 2003

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Ársreikningur sjóðsins er gerður í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Hann er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Á árinu 2003 greiddu 627 launagreiðendur iðgjöld til sjóðsins, samtals að fjárhæð 1.857 millj. kr., fyrir 5.195 sjóðfélaga. Sjóðfélagar í árslok 2003 voru 38.522.

Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu alls 1.282 millj. kr. Ellilífeyrir nam 551 millj. kr., örorkulífeyrir 552 millj. kr., makalífeyrir 137 millj. kr., og barnalífeyrir 42 millj. kr. Fjöldi ellilífeyrisþega á árinu var 1.485, örorkulífeyrisþega 974, makalífeyrisþega 532 og 558 fengu greiddan barnalífeyri. Heildarfjöldi lífeyrisþega var 3.549. Til samanburðar voru lífeyrisgreiðslur á árinu 2002 samtals 1.154 millj. kr.

Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, samtryggingardeild og séreignardeild. Hrein eign til greiðslu lífeyris samtryggingardeildar nam 56.117 millj. kr. í árslok 2003 og hækkaði á árinu um 9.123 millj. kr. eða 19,4%. Hrein raunávöxtun á eignum deildarinnar miðað við vísitölu neysluverðs var 15,2%. Fjöldi sjóðfélaga í séreignardeild sjóðsins var í árslok 3.023 og hrein eign deildarinnar til greiðslu lífeyris nam 130 millj. kr. í árslok 2003. Raunávöxtun séreignardeildar miðað við innborgun iðgjalda er 12,7%.

Lífeyrissjóðurinn fjárfesti fyrir 14.456 millj. kr. á árinu, en vísað er til ársreiknings varðandi skiptingu fjárfestingarinnar.

Tryggingafræðileg úttekt var gerð á stöðu samtryggingardeildar sjóðsins miðað við árslok 2003. Samkvæmt henni átti sjóðurinn 5.150 millj. kr. umfram áunnin réttindi sjóðfélaga í árslok miðað við 3,5% vexti. Þá bentu niðurstöðurnar til þess að framtíðariðgjöld sjóðsins leiddu til skuldbindinga sem yrðu um 1.961 millj. kr. hærri en iðgjöldin og sjóðurinn ætti fyrir um 97,8% skuldbindinga.

Stjórn Lífeyrissjóðs sjómanna og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins með undirritun sinni.

Reykjavík, 18. febrúar 2004.

Stjórn:

Höskuldur H. Ólafsson

Konráð Alfreðsson

Helgi Laxdal

Árni Bjarnason

Jónas Garðarsson

Gunnar I. Hafsteinsson

Sveinn Hj. Hjartarson

Framkvæmdastjóri:

Árni Guðmundsson

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Lífeyrissjóði sjómanna.

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðs sjómanna fyrir árið 2003. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og skýringar nr. 1 - 24. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum sjóðsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt því ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fái um að ársreikningurinn sé í meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur meðal annars í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2003, efnahag hans 31. desember 2003 og breytingu á handbæru fé á árinu 2003, í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 18. febrúar 2004.

Helgi F. Arnarson
Hrafnhildur Helgadóttir

KPMG Endurskoðun hf.

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2003

	Skýr.	2003	2002
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		745.818.595	909.858.025
Iðgjöld launagreiðenda		1.113.966.472	1.329.217.515
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(2.491.877)	906.349
	4	<u>1.857.293.190</u>	<u>2.239.981.889</u>
Lífeyrir:			
Lífeyrir	11	1.281.622.489	1.154.389.299
Umsjónarnefnd eftirlauna		(682.374)	(803.090)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		4.620.330	6.350.888
		<u>1.285.560.445</u>	<u>1.159.937.097</u>
Fjárfestingartekjur:			
Tekjur af eignarhlutum	5	4.191.837.814	1.173.443.558
Tekjur af húseign	6	3.959.303	1.786.875
Vaxtatekjur og gengismunur	7,12	4.532.272.253	39.021.904
Niðurfærsla veðskuldabréfa	10,18	(11.158.938)	(12.775.089)
		<u>8.716.910.432</u>	<u>1.201.477.248</u>
Fjárfestingargjöld:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	<u>29.203.806</u>	<u>24.053.814</u>
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	60.092.987	50.259.762
Annar rekstrarkostnaður		14.960.864	12.112.230
		<u>75.053.851</u>	<u>62.371.992</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		9.184.385.520	2.195.096.234
Hrein eign frá fyrra ári		<u>47.062.604.943</u>	<u>44.867.508.709</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	22	<u><u>56.246.990.463</u></u>	<u><u>47.062.604.943</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2003

	Skýr.	2003	2002
Fjárfestingar:			
Fasteign	9,14	83.160.477	85.047.507
Aðrar fjárfestingar:			
Verðbréf með breytilegum tekjum	10,15	18.694.230.457)	(12.039.823.093
Verðbréf með föstum tekjum	10,16	32.667.601.986	30.054.079.206
Veðlán	10,17,18	4.042.288.464	3.904.412.631
Bundnar bankainnstæður		15.155.939	5.164.567
Fullnustueignir		1.433.490	2.822.456
		<u>55.420.710.336</u>	<u>46.006.301.953</u>
Fjárfestingar		<u>55.503.870.813</u>	<u>46.091.349.460</u>
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur	4	133.665.768	241.667.151
Aðrar kröfur	20	247.000.080	453.001.585
		<u>380.665.848</u>	<u>694.668.736</u>
Aðrar eignir:			
Rekstrarfjármunir	14	5.075.616	4.321.889
Sjóður og veltiinnlán		382.736.019	296.833.711
		<u>387.811.635</u>	<u>301.155.600</u>
Eignir samtals		<u>56.272.348.296</u>	<u>47.087.173.796</u>
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður	21	4.593.429	4.664.019
Aðrar skuldir		20.764.404	19.904.834
Skuldir samtals		<u>25.357.833</u>	<u>24.568.853</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	22	<u>56.246.990.463</u>	<u>47.062.604.943</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris:			
Hrein eign samtryggingardeildar		56.116.686.941	46.993.999.736
Hrein eign séreignardeildar		130.303.522	68.605.207
		<u>56.246.990.463</u>	<u>47.062.604.943</u>

Yfirlit um sjóðstreymi árið 2003

	Skýr.	2003	2002
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		1.965.304.926	2.204.058.276
Fjárfestingartekjur		2.609.394.206	1.913.430.115
Afborganir verðbréfa		3.690.928.709	2.586.604.969
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		7.133.646.532	2.442.046.227
Seld verðbréf með föstum tekjum		526.187.473	397.252.914
Seldar aðrar eignir		1.550.000	0
		<u>15.927.011.846</u>	<u>9.543.392.501</u>
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		1.284.851.190	1.157.350.359
Fjárfestingargjöld		28.746.869	24.053.814
Rekstrarkostnaður án afskrifta		71.666.566	59.293.542
Aðrar útgreiðslur		0	130.824.226
		<u>1.385.264.625</u>	<u>1.371.521.941</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum		14.541.747.221	8.171.870.560
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum		(8.894.082.194)	(4.260.899.179)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum		(4.928.028.748)	(3.176.687.267)
Ný veðlán		(619.632.000)	(523.034.000)
Innlögn á bundna reikninga lánastofnana		(9.991.372)	(5.164.567)
Kaup á rekstrarfjármunum	14	(4.110.599)	(45.458.475)
		<u>(14.455.844.913)</u>	<u>(8.011.243.488)</u>
Hækkun á sjóði og veltiinnlánum		85.902.308	160.627.072
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>296.833.711</u>	<u>136.206.639</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok		<u>382.736.019</u>	<u>296.833.711</u>

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Hann er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, samtryggingardeild og séreignardeild. Á blaðsíðum 16 - 18 er að finna yfirlit um breytingar á hreinni eign, efnahagsreikning og sjóðstreymi deilda sjóðsins.

Erlendir gjaldmiðlar

2. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok 2003. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

Framvirkir samningar

3. Sjóðurinn hefur gert framvirka gjaldmiðlasamninga og er tilgangur þeirra að draga úr gengisáhættu sjóðsins. Samningarnir eru gerðir upp á markaðsverði. Höfuðstóll samninganna er ekki færður í efnahag, en afkoma þeirra er færð í rekstrar- og efnahagsreikning. Samningarnir eru við lánastofnanir og eru færðir með öðrum kröfum eða áföllnum kostnaði eftir því hvort staða þeirra er jákvæð eða neikvæð.

Iðgjöld

4. Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem hafa borist sjóðnum. Jafnframt er áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í árslok og er sú áætlun byggð á skilum á iðgjöldum á undanförunum árum. Ógreidd iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi.

Tekjur af eignarhlutum

5. Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga í gengi bréfanna og gengi íslensku krónunnar.

Tekjur af húseign

6. Samkvæmt reglum um gerð ársreiknings lífeyrissjóða ber sjóðnum að reikna húsaleigu af eign afnotum fasteigna og gjaldfæra með öðrum rekstrarkostnaði. Tekjur af fasteign í yfirliti um breytingar á hreinni eign sýnir reiknaða eign húsaleigu að frádregnum beinum kostnaði við rekstur eignarinnar.

Vaxtatekjur og gengismunur

7. Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, bundnum bankainnstæðum, auk vaxtatekna af iðgjöldum og veltiinnlánum. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina.

Rekstrarkostnaður

8. Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Fasteign og rekstrarfjármunir

9. Fasteign og rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við nýtingartíma eignanna, þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteign	50 ár
Rekstrarfjármunir	4 - 10 ár

Skýringar frh.

Verðbréfaeign

10. Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum og lausafé.

Verðbréf með breytilegum tekjum eru eignfærð á markaðsverði í árslok ef um skráð verðbréf er að ræða, en óskráð bréf á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði ef það er lægra.

Veðlán eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hafa sérstakar áhættur verið metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla.

Lífeyrir

11. Greiddur lífeyrir:	2003	2002
Ellilífeyrir	551.235	486.071
Örorkulífeyrir	551.409	503.266
Makalífeyrir	136.713	124.438
Barnalífeyrir	42.265	40.614
Lífeyrir samtals	<u>1.281.622</u>	<u>1.154.389</u>

Vaxtatekjur og gengismunur

12. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:

Markaðsskuldabréf	2.611.338	2.243.549
Veðskuldabréf	332.672	331.034
Hlutdeildarskírteini	782.405	(3.601.031)
Skiptasamningar	788.758	1.035.449
Aðrar vaxtatekjur	17.099	30.021
	<u>4.532.272</u>	<u>39.022</u>

Starfsmannamál

13. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:	2003	2002
Laun	47.716	40.263
Launatengd gjöld	6.899	5.408
	<u>54.615</u>	<u>45.671</u>

Hjá sjóðnum störfuðu að meðaltali 10 starfsmenn á árinu 2003, sem er sami fjöldi og á árinu 2002.

Laun stjórnar og framkvæmdastjóra á árinu 2003 námu 15 millj. kr.

Skýringar frh.

Fjárfestingar

14. Fasteign og rekstrarfjármunir, greinast þannig:

	Fasteign	Rekstrar- fjármunir
Heildarverð 1.1.2003	94.352	16.888
Viðbót á árinu	0	4.111
Selt á árinu	0	(2.867)
Heildarverð 31.12.2003	<u>94.352</u>	<u>18.132</u>
Afskrifað áður	9.304	12.566
Afskrifað á árinu	1.888	1.350
Afskrift færð út	0	(860)
Afskrifað samtals	<u>11.192</u>	<u>13.056</u>
Bókfært verð 31.12.2003	<u>83.160</u>	<u>5.076</u>
Afskriftahlutföll	2%	10-25%

Fasteignamat húseignar og lóðar nam 60 millj. kr. í árslok 2003, en brunabótamat nam 85 millj. kr. á sama tíma.

15. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	Eignarhluti	Bókfært verð
Eignarhlutir í félögum skráðum í Kauphöll Íslands:		
Bakkavör Group hf.	3,3%	918.053
Fjárfestingarfélagið Straumur hf.	7,6%	1.482.809
Grandi hf.	2,4%	238.216
Hampiðjan hf.	3,9%	120.095
Hf. Eimskipafélag Íslands	0,0%	1.320
Íslandsbanki hf.	2,0%	1.269.847
KB banki hf.	1,7%	1.647.974
Landsbanki Íslands hf.	2,1%	925.588
Líftæknisjóðurinn hf.	1,7%	7.758
Medcare Flaga hf.	1,6%	48.907
Og fjarskipti hf.	2,0%	198.999
Opin kerfi Group hf.	7,9%	358.232
Pharmaco hf.	1,1%	1.342.163
Samherji hf.	2,3%	337.635
Össur hf.	2,9%	415.554
		<u>9.313.150</u>

15. Frh.:

	Eignarhluti	Bókfært verð
Eignarhlutir í öðrum félögum:		
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaskráningu ehf.	8,3%	956
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfabing ehf.	8,1%	483
Strengur hf.	1,7%	9.503
EJS hf.	3,7%	<u>20.327</u>
		<u>31.269</u>
Innlend hlutdeildarskírteini:		
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum		11.027
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum		<u>58.139</u>
		<u>69.166</u>

Skýringar frh.

Erlend verðbréfaeign:

	Eignarhluti	Bókfært verð
Hlutabréf		2.780.323
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum		<u>6.500.322</u>
		9.280.645
Bókfært verð samtals		<u>18.694.230</u>

16. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	2003	2002
Skuldabréf með ríkisábyrgð	22.764.222	21.929.808
Bankabréf	5.428.184	4.900.097
Önnur skuldabréf	4.475.196	3.224.174
	<u>32.667.602</u>	<u>30.054.079</u>

Áætlað markaðsverð bréfanna nam 34.004 millj. kr. í árslok 2003.

17. Veðlán greinast þannig:

	2003	2002
Lán til sjóðfélaga	3.328.523	3.072.131
Önnur lán	713.765	832.282
	<u>4.042.288</u>	<u>3.904.413</u>

18. Niðurfærsla veðlána greinist þannig:

Niðurfærsla 1.1.2003	51.453
Afskrifað á árinu	(5.435)
Hækkun niðurfærslu á árinu	11.159
Niðurfærsla 31.12.2003	<u>57.177</u>
Niðurfærslan skiptist þannig:	
Almenn niðurfærsla 1%	33.857
Sérgreind niðurfærsla vegna sjóðfélagalána	23.320
	<u>57.177</u>

19. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	9.413.585	9.280.645	18.694.230
Verðbréf með föstum tekjum	32.667.602	0	32.667.602
Veðlán	4.042.288	0	4.042.288
Bundnar innstæður hjá lánastofnunum	15.156	0	15.156
Fullnustueignir	1.434	0	1.434
	<u>46.140.065</u>	<u>9.280.645</u>	<u>55.420.710</u>
Áhrif framvirkra samninga	6.724.091	(6.724.091)	0
	<u>52.864.156</u>	<u>2.556.554</u>	<u>55.420.710</u>

Kröfur

20. Aðrar kröfur greinast þannig:

	2003	2002
Áfallnar tekjur vegna framvirkra samninga	233.240	439.057
Ýmsar kröfur	13.760	13.945
	<u>247.000</u>	<u>453.002</u>

Skýringar frh.

Skuldir

21. Áfallinn kostnaður greinist þannig:

	2003	2002
Launatengd gjöld	4.593	4.368
Annar áfallinn kostnaður	0	296
	<u>4.593</u>	<u>4.664</u>

Skuldbindingar

22. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nemur áfallin lífeyrisskuldbinding samtryggingardeildar sjóðsins 55.765 millj. kr. í árslok 2003 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2003 er 60.915 millj. kr. eða 5.150 millj. kr. hærrí. Lífeyrisskuldbinding deildarinnar í árslok 2003 greinist þannig:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	56.246.990	0	56.246.990
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	4.667.850	0	4.667.850
Núvirði framtíðariðgjalda	0	25.810.839	25.810.839
Eignir samtals	<u>60.914.840</u>	<u>25.810.839</u>	<u>86.725.679</u>
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	39.389.536	26.885.616	66.275.152
Örorkulífeyrir	8.069.409	2.548.069	10.617.478
Makalífeyrir	7.270.516	2.334.389	9.604.905
Barnalífeyrir	177.905	250.578	428.483
Rekstrarkostnaður	857.402	903.032	1.760.434
Skuldbindingar samtals	<u>55.764.768</u>	<u>32.921.684</u>	<u>88.686.452</u>
Eignir umfram skuldbindingar	5.150.072	(7.110.845)	(1.960.773)
Í hlutfalli af skuldbindingum	9,2%	(21,6%)	(2,2%)

23. Framvirkir gjaldmiðlaskiptasamningar greinast þannig:

Eignir í íslenskum krónum	6.724.091
Eignir í erlendra mynt	359.840
Skuldir í erlendra mynt	6.850.691

Kennitölur

24. Kennitölur:

Samtryggingardeild:	2003	2002	2001	2000	1999
Raunávöxtun	15,29%	0,63%	(1,57%)	(0,34%)	12,54%
Hrein raunávöxtun	15,15%	0,50%	(1,70%)	(0,51%)	12,35%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	4,92%	3,58%	5,00%	6,83%	8,23%
Rekstrarkostnaður:					
Í hlutfalli af iðgjöldum	4,15%	2,84%	3,23%	3,10%	2,72%
Í hlutfalli af eignum	0,15%	0,14%	0,13%	0,12%	0,12%
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	34,1%	25,8%	27,0%	29,4%	27,9%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	51,7%	58,9%	55,1%	39,9%	47,5%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	0,1%	0,3%	0,5%	0,6%	0,3%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	6,6%	6,4%	9,4%	23,1%	19,2%
Veðlán, óskráð	7,5%	8,6%	8,0%	7,0%	5,1%

Skýringar frh.

	2003	2002	2001	2000	1999
Eignir í íslenskum krónum	83%	88%	80%	79%	80%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	17%	12%	20%	21%	20%
Fjöldi sjóðfélaga	3.689	3.856	3.786	3.897	4.012
Fjöldi lífeyrisþega	3.211	3.007	2.820	2.684	2.555
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	43%	42%	42%	42%	41%
Örorkulífeyrir	43%	43%	43%	42%	42%
Makalífeyrir	11%	11%	11%	11%	12%
Barnalífeyrir	3%	4%	4%	5%	5%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(2,2%)	(7,0%)	(8,8%)	(6,0%)	(3,2%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	9,2%	2,3%	3,6%	8,2%	11,2%

Séreignardeild:

Leið I

	2003	2002	2001	2000
Hrein raunávöxtun miðað við innborguð iðgjöld	13,21%	(6,47%)	1,03%	1,84%
Raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	13,79%	(6,21%)	(1,35%)	1,84%
Hrein raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	13,79%	(6,20%)	(1,35%)	1,81%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin ár	(0,86%)	(3,06%)	0,23%	
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	94,6%	89,5%	79,4%	100,0%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	5,4%	10,5%	20,6%	0,0%
Eignir í íslenskum krónum	68%	71%	91%	100%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	32%	29%	9%	0%
Fjöldi sjóðfélaga	2.264	1.560	97	68
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	2.780	1.588	176	68

24. Leið II ¹⁾

	2003	2002
Hrein raunávöxtun miðað við innborguð iðgjöld	10,47%	3,88%
Raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	10,29%	0,75%
Hrein raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	10,29%	0,75%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin ár	5,41%	
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	100,0%	100,0%
Eignir í íslenskum krónum	89%	90%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	11%	10%
Fjöldi sjóðfélaga	175	88
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	197	88

Skýringar frh.

Leið III ¹⁾	2003	2002
Hrein raunávöxtun miðað við innborguð iðgjöld	6,79%	3,44%
Raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	5,34%	2,79%
Hrein raunávöxtun samkvæmt reglugerð um ársreikninga	5,34%	2,79%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin ár	4,06%	
Bundnar bankainnstæður	100,0%	100,0%
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%
Fjöldi sjóðfélaga	39	28
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	46	28

Skilgreiningar:

Raunávöxtun	Ávöxtun sjóðsins, umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs.
Hrein raunávöxtun	Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá.
Kostnaður í hlutfalli af eignum	Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðaltali hreinnar eignar í ársbyrjun og árslok.
Lífeyrisbyrði	Hlutfall lífeyris af iðgjöldum.
Fjöldi sjóðfélaga	Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á árinu.
Fjöldi lífeyrisþega	Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri á árinu.

1) Séreignardeild sjóðsins var skipt upp í þrjár leiðir, með mismunandi áherslum í fjárfestingum, 1. júlí 2002.

Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris fyrir árið 2003

	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild	Samtals
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga	722.968.904	22.849.691	745.818.595
Iðgjöld launagreiðenda	1.084.461.208	29.505.264	1.113.966.472
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	1.342.971	(3.834.848)	(2.491.877)
	<u>1.808.773.083</u>	<u>48.520.107</u>	<u>1.857.293.190</u>
Lífeyrir:			
Lífeyrir	1.280.994.065	628.424	1.281.622.489
Umsjónarnefnd eftirlauna	(682.374)	0	(682.374)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	4.620.330	0	4.620.330
	<u>1.284.932.021</u>	<u>628.424</u>	<u>1.285.560.445</u>
Fjárfestingartekjur:			
Tekjur af eignarhlutum	4.190.994.896	842.918	4.191.837.814
Tekjur af húseign	3.959.303	0	3.959.303
Vaxtatekjur og gengismunur	4.519.168.510	13.103.743	4.532.272.253
Niðurfærsla veðskuldabréfa	(11.158.938)	0	(11.158.938)
	<u>8.702.963.771</u>	<u>13.946.661</u>	<u>8.716.910.432</u>
Fjárfestingargjöld:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	29.063.777	140.029	29.203.806
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	60.092.987	0	60.092.987
Annar rekstrarkostnaður	14.960.864	0	14.960.864
	<u>75.053.851</u>	<u>0</u>	<u>75.053.851</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu	9.122.687.205	61.698.315	9.184.385.520
Hrein eign frá fyrra ári	<u>46.993.999.736</u>	<u>68.605.207</u>	<u>47.062.604.943</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	<u>56.116.686.941</u>	<u>130.303.522</u>	<u>56.246.990.463</u>

Efnahagsreikningur deilda 31. desember 2003

	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild	Samtals
Fjárfestingar:			
Fasteign	83.160.477	0	83.160.477
Aðrar fjárfestingar:			
Verðbréf með breytilegum tekjum	18.589.248.366	104.982.091	18.694.230.457
Verðbréf með föstum tekjum	32.661.908.924	5.693.062	32.667.601.986
Veðlán	4.042.288.464	0	4.042.288.464
Bundnar bankainnstæður	0	15.155.939	15.155.939
Fullnustueignir	1.433.490	0	1.433.490
	<u>55.294.879.244</u>	<u>125.831.092</u>	<u>55.420.710.336</u>
Fjárfestingar	<u>55.378.039.721</u>	<u>125.831.092</u>	<u>55.503.870.813</u>
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur	131.351.008	2.314.760	133.665.768
Aðrar kröfur	247.000.080	0	247.000.080
	<u>378.351.088</u>	<u>2.314.760</u>	<u>380.665.848</u>
Aðrar eignir:			
Rekstrarfjármunir	5.075.616	0	5.075.616
Sjóður og veltiinnlán	380.577.212	2.158.807	382.736.019
	<u>385.652.828</u>	<u>2.158.807</u>	<u>387.811.635</u>
Eignir samtals	<u>56.142.043.637</u>	<u>130.304.659</u>	<u>56.272.348.296</u>
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður	4.592.292	1.137	4.593.429
Skuldir	20.764.404	0	20.764.404
Skuldir samtals	<u>25.356.696</u>	<u>1.137</u>	<u>25.357.833</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>56.116.686.941</u>	<u>130.303.522</u>	<u>56.246.990.463</u>

Yfirlit um sjóðstreymi deilda árið 2003

	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild	Samtals
Inngreiðslur:			
Iðgjöld	1.919.099.578	46.205.348	1.965.304.926
Fjárfestingartekjur	2.607.519.446	1.874.760	2.609.394.206
Afborganir verðbréfa	3.690.501.783	426.926	3.690.928.709
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	7.047.768.502	85.878.030	7.133.646.532
Seld verðbréf með föstum tekjum	526.187.473	0	526.187.473
Seldar aðrar eignir	1.550.000	0	1.550.000
	<u>15.792.626.782</u>	<u>134.385.064</u>	<u>15.927.011.846</u>
Útgreiðslur:			
Lífeyrir	1.284.222.766	628.424	1.284.851.190
Fjárfestingargjöld	28.606.840	140.029	28.746.869
Rekstrarkostnaður án afskrifta	71.666.566	0	71.666.566
	<u>1.384.496.172</u>	<u>768.453</u>	<u>1.385.264.625</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og öðrum fjárfestingum	14.408.130.610	133.616.611	14.541.747.221
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(8.766.423.256)	(127.658.938)	(8.894.082.194)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(4.928.028.748)	0	(4.928.028.748)
Ný veðlán	(619.632.000)	0	(619.632.000)
Innlögn á bundna reikninga lánastofnanna	0	(9.991.372)	(9.991.372)
Kaup á rekstrarfjármunum	(4.110.599)	0	(4.110.599)
	<u>(14.318.194.603)</u>	<u>(137.650.310)</u>	<u>(14.455.844.913)</u>
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum	89.936.007	(4.033.699)	85.902.308
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	<u>290.641.205</u>	<u>6.192.506</u>	<u>296.833.711</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>380.577.212</u>	<u>2.158.807</u>	<u>382.736.019</u>

Financial Statements 2003

Endorsement by the Board of Directors and Managing Director

The Financial Statements of Lífeyrissjóður sjómanna are prepared in accordance with the Regulation on the Financial Statements of Pension Funds. The same accounting principles apply as for the previous year.

During the year 2003 a number of 627 employers paid premiums to the Fund, a total of ISK 1,857 million on behalf of 5,195 employees. Fund members at year end 2003 were 38,522.

Pensions paid by the Fund during the year amounted to ISK 1,282 million. Old-age pension amounted to ISK 551 million, disability pension ISK 552 million, pension to surviving spouse ISK 137 million and pension to surviving children ISK 42 million. Members receiving old-age pension during the year were 1,485, members receiving disability pension were 974, persons receiving surviving spouse pension were 532 and 558 persons received surviving children pension. The total number of persons receiving pensions during the year were 3,549. In comparison pensions paid in the year 2002 amounted to ISK 1,154 million.

The Fund is operated in two divisions, a mutual pension division and a private pension division. Net assets of the mutual division available for pension payments amounted to ISK 56,117 million at year-end 2003 and increased by ISK 9,123 million during the year or by 19.4%. The mutual pension division real rate of return was 15.2% when adjusted by the consumer-price index. The number of members in the private pension division at year-end was ISK 3,023 and the division's net assets available for pension payments amounted to ISK 130 million at year-end 2003. The real rate of return of the private pension division was 12.7% based on paid premiums.

The Pension Fund's investments in securities amounted to ISK 14,456 million during the year as specified in the Financial Statements.

An actuarial assessment was undertaken on the Fund's assets and liabilities as of December 31, 2003. According to these computations the Fund's assets are ISK 5,150 million higher than is needed to fulfil the pension obligations, assuming an interest rate of 3.5% p.a. This conclusion suggested that future premiums of the Fund will lead to obligations amounting to ISK 1,961 million higher than the premiums and the assets will be sufficient for 97.8% of pension liabilities.

The Board of Directors of Lífeyrissjóður sjómanna and its Managing Director hereby confirm the Financial Statements by means of their signatures.

Reykjavík, February 18th, 2004.

Board of Directors:

Höskuldur H. Ólafsson	Jónas Garðarsson
Konráð Alfreðsson	Gunnar I. Hafsteinsson
Helgi Laxdal	Sveinn Hj. Hjartarson
Árni Bjarnason	

Managing Director:

Árni Guðmundsson

Auditors' report

To the Board of Directors and Members of Lífeyrissjóður sjómanna.

We have audited the accompanying Balance Sheet of Lífeyrissjóður sjómanna as of December 31, 2003, and the related Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments, Balance Sheet and Statement of Cash Flows for the year then ended and notes no. 1 - 24. These Financial Statements are the responsibility of the Fund's management. Our responsibility is to express an opinion on these Financial Statements based on our audit.

We conducted our audit in accordance with generally accepted auditing standards. Those standards require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements are free of material misstatement. An audit includes examining, on a test basis, evidence supporting the amounts and disclosures in the Financial Statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the Financial Statements. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

In our opinion, the Financial Statements give a true and fair view of the financial position of Lífeyrissjóður sjómanna as of December 31, 2003, and the results of its operations and its cash flows for the year then ended, in accordance with the law and generally accepted accounting principles in Iceland.

Reykjavík, February 18th, 2004.

Helgi F. Arnarson
Hrafnhildur Helgadóttir

KPMG Endurskoðun hf.

Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments 2003

	2003	2002
	ISK	ISK
Premiums:		
Members	745,818,595	909,858,025
Employers	1,113,966,472	1,329,217,515
Transfer of rights and repayments	(2,491,877)	906,349
	<u>1,857,293,190</u>	<u>2,239,981,889</u>
Pensions:		
Pensions	1,281,622,489	1,154,389,299
Received from the Retirement Committee	(682,374)	(803,090)
Other direct expense due to disability pension	4,620,330	6,350,888
	<u>1,285,560,445</u>	<u>1,159,937,097</u>
Investment income:		
Dividends and revenue on shares	4,191,837,814	1,173,443,558
Revenues from building ownership	3,959,303	1,786,875
Interest income and exchange-rate difference	4,532,272,253	39,021,904
Provision for mortgaged bonds	(11,158,938)	(12,775,089)
	<u>8,716,910,432</u>	<u>1,201,477,248</u>
Investment expenses:		
Office and management empenses	<u>29,203,806</u>	<u>24,053,814</u>
Operating expenses:		
Office and management expenses	60,092,987	50,259,762
Other operating expenses	14,960,864	12,112,230
	<u>75,053,851</u>	<u>62,371,992</u>
Increase in net assets during the year	9,184,385,520	2,195,096,234
Net assets from previous year	<u>47,062,604,943</u>	<u>44,867,508,709</u>
Net assets for pension payments at year-end	<u><u>56,246,990,463</u></u>	<u><u>47,062,604,943</u></u>

Balance Sheet December 31, 2003

	2003 ISK	2002 ISK
Investments:		
Building	83,160,477	85,047,507
Other investments:		
Variable-yield securities	18,694,230,457	12,039,823,093
Fixed rate securities	32,667,601,986	30,054,079,206
Mortgage loans	4,042,288,464	3,904,412,631
Bound bank accounts	15,155,939	5,164,567
Mortgages foreclosed	1,433,490	2,822,456
	<u>55,420,710,336</u>	<u>46,006,301,953</u>
Investments	<u>55,503,870,813</u>	<u>46,091,349,460</u>
Receivables:		
Premiums receivable	133,665,768	241,667,151
Other receivables	247,000,080	453,001,585
	<u>380,665,848</u>	<u>694,668,736</u>
Other assets:		
Operational assets	5,075,616	4,321,889
Cash and bank deposits	382,736,019	296,833,711
	<u>387,811,635</u>	<u>301,155,600</u>
Total assets	<u>56,272,348,296</u>	<u>47,087,173,796</u>
Liabilities:		
Accrued expenses	4,593,429	4,664,019
Other liabilities	20,764,404	19,904,834
Total liabilities	<u>25,357,833</u>	<u>24,568,853</u>
Net assets for pension payments	<u>56,246,990,463</u>	<u>47,062,604,943</u>
Division of net assets for pension payments:		
Net assets of the Mututal Pension Division	56,116,686,941	46,993,999,736
Net assets of the Private Pension Division	130,303,522	68,605,207
	<u>56,246,990,463</u>	<u>47,062,604,943</u>

Statement of Cash Flows 2003

	2003	2002
	ISK	ISK
Inflows:		
Premium payments	1,965,304,926	2,204,058,276
Financial income	2,609,394,206	1,913,430,115
Instalments on bonds	3,690,928,709	2,586,604,969
Variable rate securities sold	7,133,646,532	2,442,046,227
Fixed rate securities sold	526,187,473	397,252,914
Other assets sold	1,550,000	0
	<u>15,927,011,846</u>	<u>9,543,392,501</u>
Outflows:		
Pension payments	1,284,851,190	1,157,350,359
Investment expenses	28,746,869	24,053,814
Operating expenses excluding depreciation	71,666,566	59,293,542
Other outflows	0	130,824,226
	<u>1,385,264,625</u>	<u>1,371,521,941</u>
Disposable resources to purchase securities and other investments	14,541,747,221	8,171,870,560
Investment in variable-yield securities	(8,894,082,194)	(4,260,899,179)
Investment in fixed rate securities	(4,928,028,748)	(3,176,687,267)
New mortgage loans	(619,632,000)	(523,034,000)
Deposits on bound bank accounts	(9,991,372)	(5,164,567)
Operating assets purchased	(4,110,599)	(45,458,475)
	<u>(14,455,844,913)</u>	<u>(8,011,243,488)</u>
Increase in cash and current deposits	85,902,308	160,627,072
Cash and current deposits at the beginning of the year	<u>296,833,711</u>	<u>136,206,639</u>
Cash and current deposits at the end of the year	<u><u>382,736,019</u></u>	<u><u>296,833,711</u></u>

Financial Indicators

Ratios:					
Mutual Pension Division:	2003	2002	2001	2000	1999
Real rate of return	15.29%	0.63%	(1.57%)	(0.34%)	12.54%
Net real rate of return	15.15%	0.50%	(1.70%)	(0.51%)	12.35%
Five years average net real rate of return	4.92%	3.58%	5.00%	6.83%	8.23%
Operating expenses:					
As percentage of premiums	4.15%	2.84%	3.23%	3.10%	2.72%
As percentage of assets	0.15%	0.14%	0.13%	0.12%	0.12%
Listed variable yield securities	34.1%	25.8%	27.0%	29.4%	27.9%
Listed fixed rate securities	51.7%	58.9%	55.1%	39.9%	47.5%
Unlisted variable yield securities	0.1%	0.3%	0.5%	0.6%	0.3%
Unlisted fixed rate securities	6.6%	6.4%	9.4%	23.1%	19.2%
Mortgage loans, unlisted	7.5%	8.6%	8.0%	7.0%	5.1%
Assets in ISK	83%	88%	80%	79%	80%
Assets in foreign currencies	17%	12%	20%	21%	20%
Number of fund members	3,689	3,856	3,786	3,897	4,012
Number of pensioners	3,211	3,007	2,820	2,684	2,555
Specification of paid pensions:					
Old-age pension	43%	42%	42%	42%	41%
Disability pension	43%	43%	43%	43%	42%
Pension to surviving spouse	11%	11%	11%	11%	12%
Surviving children pension	3%	4%	4%	5%	5%
Financial status according to actuarial assessment:					
Net assets less total obligations	(2.2%)	(7.0%)	(8.8%)	(6.0%)	(3.2%)
Net assets less accrued obligations	9.2%	2.7%	3.6%	8.2%	11.2%

Definitions:

Real rate of return	Rate of return based on the consumer-price index.
Net real rate of return	Real rate of return less operational expenses.
Cost as percentage of assets	Operating expenses as a percentage of average net assets.
Pensions' burden	Pension as a percentage of premiums.
Number of fund members	The average number of fund members paying premiums during the year.
Number of pensioners	The average number of pensioners who received pension during the year.

